

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden reggel.
Szerkeszt. órák: délut. 6-11 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 380.

Ara 1 lej

II. évfolyam 126 sz.

Vasárnap

1933 Május 7

4

A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa Vaidát választotta meg elnökké,

Maniut elejtették

A Dimineata arról ír, hogy a régen hatalmas párt bomlása feltartóztathatatlan.
Ma választják meg az új elnököket

Bukarest, máj. 5.

A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa péntek délután 3 órakor ült össze Mironescu lakásán. Az ülés előtt hosszas tanácskozások folytak, maga az ülés azonban csak néhány percig tartott. Tudomásul vették Maniu lemondását a pártelnökségről és egyhangulag

Vaidát proklamálták pártelnökké.

A párt végrehajtó bizottságát szombat délutánra hívták össze, amikor is megválasztják a két alelnököt s ratifikálják Vaida megválasztását. A pártkongresszus összel fogja a választást megerősíteni.

eddig ő töltött be. Junián kilépése óta is betöltetlen az egyik alelnöki hely. Ezt a két helyet is ma töltik be. Valószínű, hogy Popovici Mihályt és Mirtot fogják megválasztani.

Szervezkedik a Stere—Junián párt

Brassó, máj. 5.

A radikális parasztpárt vasárnap propaganda-gyűlést tart Brassóban, amelyen Junián és Stere is résztvesznek és beszédet mondanak. Különösen Stere szereplését várják nagy érdeklődéssel, mert az öreg politikus már hosszú ideje nem szerepelt nyilvános gyűlésen.

Mi lesz, ha a kormány megbukik?

Hetek óta tartó politikai izgalmak után bekövetkezett. Maniut elejtette pártja és a nemzeti-parasztpárt egykor legendáshírű elnöke most már másodszor és ezuttal visszavonhatatlanul elvonul badacsonyi magányába.

Maniu távozásának következményei azonban nem fognak olyan nyom nélkül elmúlni, mint amilyen sima volt a távozás. A „Dimineata” politikai főmunkatársa, Scrutator igen érdekes cikkben foglalkozik Maniu távozásának várható következményeivel.

„A Korona jóakarata — ami nagyon sokat jelent használni fog a Vaida kormányának és a pártnak, amíg uralmon lesz. S hogy meddig lesz uralmon, majd kitűnik. De ha egyszer ellenzékbe jut a párt, a kérdést nem lehet továbbra is az eddigi mesterséges keretek között tartani. Titulescu szerint olyan kormányelnök kell, aki Erdélyt képviseli. Vaida a kormányon képviselheti Erdélyt, de — ellenzékben aligha.

„Egy párt nem lehet a hatalom kiaknázására alakult közkereseti társaság. Egy párt egy ideológiát jelent, egy felfogást, egy hitet és olyan embereket, akik magukban foglalják ezt a hitet. Maniu elment a pártból, mint ahogy már elment annyi erdélyi, elment Stere, Junián s Lupu, kik a parasztságot képviselték.

Maniu távozása egyértelmű a nemzeti-parasztpárt teljes felbomlásának siettetésével. — végzi érdekes cikkét Scrutator.

Maniu hívei nem lépnek ki a pártból

„Érdekes egyébként, hogy Maniu kijelentette, hogy ha nem fogadják el lemondását, nyilvánosan megtagadja a szolidaritást a kormány működésével, ami által a kormány kénytelen lesz kibuktatni a pártelnökségből, vagy lemondani.

Maniu személye hívei nevében Boila Zăbăria, a „Patria” főszerkesztője levelet írt a bukaresti lapokhoz, amelyben bejelentette, hogy sem ő, sem barátai nem gondolnak arra, hogy kilépjenek a pártból, miután Maniu sem lépett ki és nem alakított új pártot, hanem a párt keretén belül fog

nak tovább harcolni Maniu elveinek megvalósításáért.

Kik lesznek az új alelnökök

Miután Vaida lett a párt elnöke, megüresedett az egyik alelnöki tisztség, amit

Maniu már Badacsonyan vadászik

Szilágysomlyó, máj. 5.

Maniu Gyula a hosszas tanácskozások után csakugyan hazatért Szilágysomlyón keresztül badacsonyi kuriájára. Szilágysomlyón több órát időzött nővére betegágyánál Badacsonyan magánember vagyok és szombaton a gyönyörű fekvésű somlyói Magura, bükkös és tölgyes hegyesucain őzbak-vadászaton fogok résztvenni. Egyelőre a Maniu-Vaida konfliktusnak ez a vége.

Ezt elérte Hitler Adolf

Az osztrák alkancellár lesújtó kritikája a hitlerizmusról

Az alkancellár a revíziós front összeomlásáról is beszélt

Bécs, máj. 5.

Az ausztriai politikai élet nagy mozgalmasságot mutatott az utóbbi napokban. Winkler osztrák alkancellár többek között a Landbund egyik gyűlésén nagy külpolitikai expozét tartott. Az alkancellár kifejtette, hogy Európában most olyan politikai tendencia mutatkozik, amely az államok átcsoportosítását tűzte ki céljául. Ausztriának azonban vissza kell utasítania ezt az elgondolást, amely egy osztrák—olasz—magyar politikai szövetség megalkotását célozza vámuinóval és a Habsburg-dinasztia restaurációval.

Az alkancellár beszédének különösen az volt az érdekes része, ahol a revízióról nyilatkozott. Németország és a nacionalista körök arra törekcsenek, hogy a revíziót keresztül vigyék és kiderőszakolják az Anshlust Winkler sajnálkozással állapította meg, hogy a revíziót egyelőre keresztül vihetetlennek tartja és a revizionista front előbb-utóbb összeomlik.

Beszédének utolsó részében a németországi eseményeket foglalta. Németország politikájában visszafordulás kell beálljon, mert a birodalom csak így menekülhet meg a teljes elszigetelődéstől, amely a katasztrófához vezet.

Winkler alkancellár beszéde országsszerte nagy feltűnést keltett.

Elvben függetlenítette magát Angliától az ir szabadállam

Dublin, máj. 5.

Az ir parlament fontos elvi jelentőségű törvényt szavazott meg, amellyel szimbolikusan függetlenítette magát az angol anyaországtól. A törvény szerint ugyanis véglegesen megszűnik az ir állam Angliával szemben való hűségkötésének a kötelezettsége. A törvényt 28 szavazat többséggel fogadták el és az még aznap életbe lépett.

Mai nap

A hitlerizmus mérlege

Ha meg kellene csinálni a hitlerizmus mai mérlegét, nem volna nehéz dolgunk. Teljesen passzív mérleggel bizonyítjuk be azt hogy Hitler nem államférfi és munkatársai majdnem kivétel nélkül hozzá nem értő emberek.

Az osztrák kudarc

Ausztriában érte Hitlert a legnagyobb vereség. A régi haza (hiszen Hitler ausztriai származású) nem fogadja szívesen a nagyméretté emelkedett diktátort. Az Anschluss ma már a leggyűlöltebb szó Ausztriában. Különösen félnek ettől a szótól, amióta arról szereztek tudomást, hogy a német náclikkal akarták Bécszet elfoglalni.

Hitler elvesztette a játszmát s ha — ami manapság lehetséges — rajtaütésszerűen sikerülne is egy betörés, Hitler Németországával Ausztria sohasem érezhetne együtt. Ezt bizonyítja a legutóbbi beszéde Winkler osztrák kancellárnak, aki a következőket mondotta:

„Nem vagyunk szolidárisak azzal a túrelmetlenséggel, amely az embereket géppé alacsonyítja le. Lehetséges, hogy a Hitler-rendszer végeredményképpen a Hohenzollern monarchiában fog végződni, mert talán ez az egyetlen út ama veszélyek elhárítására, amelyek egyébként Németországra szakadhatnak. Mi nem akarunk Hugenbergék sorsában osztozkodni, akik nyeregbe segítettek a nemzeti szociálistákat s most nem valami szép köszönetet kaptak érte. Hitler május elsejei beszéde nagy csalódást keltett.”

Igy beszél ma annak az államnak kancellárja, amelyik nem is oly régen még vakon csinálta volna meg az Anschlusst. Ez a mérleg egyik része, amivel Hitlerék nem nagyon dicsekedhetnek.

A kitolódott revízió

A békeszerződések revíziójának kérdése Hitler kormányrajutása előtt már a nemzetközi fórumok legégetőbb kérdésévé vált. Országok szisszentek fel a revízió hallatára és a külügyminiszteriumokban régen nem volt olyan sürgős-forgás, mint amikor a világba bedobódott ez a két szó: a békeszerződések revíziója.

Államok voltak ellene, államok mellette. A Népszövetség már azt várta, hogy legközelebbi plénum elé kerül, amidőn belényilalt ebbe a testbe a hitlerizmus. Bár Hitler kormányrajutásának első idejében Mussolini és MacDonald római tárgyalása még azt bizonyította, hogy nem veszik komolyan a németországi eseményeket, ez a hiedelem szomorú valósággá változott, amidőn az olasz és angol revíziós gondolat világa arról kapott hírt, hogy Németországban a zsidóüldözések a legtokéletebb rendszerességgel folynak. A gyanakvás úgy Olaszország, mint Anglia részéről természetes volt. Egész joggal vetették fel a revizionista koponyák azt a kérdést, vajjon egy revízió esetén a legnagyobbodott Németország, amelyben hitleri ideológiák zsidóüldözésekben élnek ki magukat, nem lesz-e veszedelmes éppen a sokat hangoztatott békére. Figyelmeztető szavak szálltak Németország felé.

Hitler nem törődött a figyelmeztetésekkel. S mi történt?

A revízió gondolata nem csak, hogy elhalványult, nemcsak hogy elcsendesedett, de a legerősebb hangok hallatszottak a revízió ellen. Benes kemény, sőt talán vakmerő hangú revízió-ellenes kijelentése sohse hangzott volna el, ha nem tudta volna, hogy Hitler Németországa sohse részesül a revízióban.

A revíziónak tehát egyelőre hosszú időre vége. Ezt tette az ostoba hitlerizmus, amely fölösleges kérdéssel zengte heteken keresztül a „Deutschland, Deutschland über alles”-ét és amely vak hitlerizmus a legbotorabb és legdurvább módon bánt el a kisebbségével.

Ez a mérlege Hitler pár havi kormányzásának.

Családos ember vagyok és kevés a fizetésem

Lopáson értek Brassóban egy közrendőrt

Brassó, máj. 5.

A vasuti műhelyben már hosszabb ideje megállapították, hogy az anyagraktárt valaki rendszeresen megloja. Tegnap Zamfirescu rendőrkomiszár rajtafogta Gheorghe Mital

közrendőrt, amint a raktárból több dolmit cipelt. A kihallgatásnál beismerte, hogy hosszabb ideje lopkodott a raktárból. Családos ember és olyan kevés a fizetése, hogy abból nem tudott megélni.

Mi lesz még ebből?

Zsaroló levelekkel árasztották el a megyesi zsidó kereskedőket

Medgyes, máj. 5.

Az utóbbi napokban Medgyes zsidó kereskedői közül többen fenyegető és zsaroló leveleket kaptak egy magat kampószerkesztés szervezetnek valló egyesülettől. A levelek német nyelvűek és magyar fordításban így szólnak:

„Felhívjuk önt, hogy minden körülmények között 48 órán belül küldjön önkéntes adományként 50 ezer lejt a megyesi nemzeti szociálisták helyi csoportjának. Ha ezt nem tenné meg, életével fog lakolni. Ismételjük, hogy az 50 ezer lejt önkéntes adományként kell befizetni.”

Jaj nektek zsidók!

Heil Hitler!

A nemzeti szociálisták helyi csoportjának rohamos taga.”

A levél aláírása mellett és a címzés fölött is kampószerkesztés állanak. A levelekről a község zsidósága és más nemzeti-szerű lakossága is tudomást szerzett és nagy felháborodással tárgyalják az esetet. A címzettek a leveleket beszolgáltatták a hatóságoknak és pénteken délután a segésváros ügyész is kiszállt Medgyesre hogy lefolytassa az eddig ismeretlen zsarolók ellen a nyomozást.

Gróf Majláth erdélyi püspök repülőgépen Bécsbe érkezett

Bécs, máj. 5.

Csütörtökön repülőgépen Budapestről Bécsbe érkezett gróf Majláth Károly Gusztáv erdélyi püspök Tabódy Tibor magyar

képviselő és még két pap kísérelje társaságában. Gróf Majláth püspök meglátogatta a bécsi muzeumot. Majd rövid tartózkodás után visszautazott repülőgépen Budapestre.

„Lenn Afrikában, az Atlasznál...”

Benszülőttek csaptak rá egy afrikai gyarmati csapatra Meghalt 8 tiszt, sok légionista

Páris, máj. 5.

A francia gyarmatügyi minisztérium közleményét adott ki, amely szerint az algeriai Meknes városban súlyos összetűzésre került sor a francia katonaság és a benszülőttek között. A város helyőrségét rajtaütésszerűen egy jól felfegyverzett benszülőtt csoport támadta meg. Heves tüzelés kezdődött és a

katonaság végül is szétszórta a benszülőtteket. A csaták során 8 tiszt és 17 légionárius meghalt, míg a sebesültek száma a 30-at is eléri, az ellenség veszteségét nem lehet tudni, mert halottaikat magukkal vitték. A harcra állítólag a légionáriusok viselkedése adott okot, akik nagyon kegyetlenül bántak a lakossággal.

Epileptikus rohamában megölt egy öregasszony egy tíz éves kis pásztorleányt

Iasi, máj. 5.

Borzalmas szerencsétlenség játszódott le Opriseni községben. Catrina Tiron egy tíz éves kisleány libákat őrzött a falu határában. Nyugodtan játszadozott, mikor egy öreg tőporódott asszony közeledett feléje, aki időtlenül makogott. A kisleány riadtan húzódott félre, de az asszony, aki az egyik közeli faluból való süket-néma volt, epileptikus rohamokat kapott. Reávetette magát a szerencsétlen gyermekre és fojtogatni kezdte, aki a kezei között halt meg. A bestialis öregasszonyra a járőrelők találtak rá, amint áldozata körül ugrándozott. Azonnal átadták

a csendőrségnek, ahonnan az egyik jasi kórházba szállították megfigyelés alá.

— Fodrász fésülőverseny, reggelig tartó táncmulatság május 7-én, vasárnap az iparos körben.

Időjárás

Melegebb idő, egyes helyeken, a délutáni órákban még lehetnek záporok.

Kedden tartóztatták le

csütörtökön már fejenként két és fél évi börtönre ítélték

a Nagybányán május elsején tüntetni készülő kommunistákat

Szigoru ítélet az új Marzescu-törvény alapján. -- Hathavi fogházra ítélt a szatmári törvényszék egy nagysomkuti urilányt, aki baloldali könyveket olvasott

Szatmár, máj. 5.

A nagysomkuti csendőrség egy peres ügyből kifolyólag tartott házkutatás alkalmával Lázár Lajos ottani fakereskedő lakásán, 21 éves Lily leányának szobájában nagymennyiségű kommunista röpcédulát, több német, román és magyar nyelvű baloldali folyóiratot, valamint kiterjedt levelezést talált.

A fiatal leány a házkutatás alkalmával Szatmáron tartózkodott, majd Kolozsvárra utazott s édesapja a csendőrségnek kijelentette, hogy leánya mindaddig nem hajlandó a hatóságok előtt megjelenni, míg aktáit a csendőrségről át nem teszik az ügyészségre. Amint ez megtörténik, önként jelentkeznek.

Az eset március 19-én történt és amikor a csendőrség az aktákat átadta az ügyészségnek, Lázár Lily azonnal jelentkezett. Az ügyész gyorsan ki is tűzte a főtárgyalást s szerdán a törvényszék Popu-Bocceanu bírákból álló tanácsa már ítélezett is a nagysomkuti fiatal leány ügyében.

A főtárgyaláson Popu tanácselnök felolvasta a vádiratot, amely szerint a csendőrség különböző kommunista jellegű nyomtatványokat, folyóiratokat, levelezést talált lakásán, amelyekből arra lehet következtetni, hogy intenzíven foglalkozott a kommunista eszmék propagálásával és bár nem lehet bizonyítani, hogy azokat tényleg terjesztette is, a szándék mindenképpen megállapítható.

Lázár Lily vallomásában elmondta, hogy kizárólag intellektuális szempontból érdeklődött a kommunista eszmék, éppen úgy, mint a hitlerizmus, vagy bármilyen új államforma. A baloldali folyóiratok is úgy kerültek hozzá, hogy minden ujjonnan megjelent sajtótérmet megvevett.

Hatalmas könyvtára van, amelyben a Színházi Eletről kezdve mindent megtalálhatnak, azonban a csendőrség azokat természetesen nem kobozta el.

Miután több levelet felolvastak, Vasvári Sándor ügyész kéri, hogy a brosurák tartalmát is ismertessék, azonban arra az időre rendeljenek el zárt tárgyalást.

Negyednyolckor a zárt tárgyalás véget ér és a bíróság kihirdette az ítéletet, amely Lázár Lilyt a régi, illetve 1927-ben módosított Marzescu-törvény alapján hat hónapi fogházra és 10.000 lej pénzbüntetésre ítélte kommunista írárok magyarra fordítása, valamint azok terjesztésének szándéka miatt. Lázár Lilyt 80.000 lej kuáció ellenében szabadlábra helyezte a törvényszék.

Két és fél évi börtönre ítélték a nagybányai kommunistákat

Kedden délelőtt Nagybányáról öt kommunista-gyanús egyént, névszerint Breban János Phönix-gyári laboráns, Vogl Adolf máramarosszigeti illetőségű cipőfésűkészítőt, Hutira József vasesztergályost, Preisles Ferenc asztalost és Katz Elza varrólányt a szatmári csendőrségre szállították, ahonnan — tekintettel arra, hogy három napja éhségstrájkoltak és igen legyengült állapotban voltak — kórházba, majd az ügyészség fogházába vitték őket.

A szatmári törvényszék az új Marzescu-törvény alapján, gyorsított eljárás szerint járt el a kommunistákkal szemben és ügyüknek főtárgyalását még csütörtökön délelőtt lefolytatta.

A vádirat szerint Breban, Vogl, Hutira és Katz Elza április 28-án este Breban

lakásán összejövetelt tartottak, amely alkalmával május elsejére kommunista demontsrációt beszéltek meg.

A törvényszék a gyorsított eljárás alapján Breban Jánost és Katz Elzát két év és

hat hónapi fogházra, amint 8000 lej pénzbírságra, Vogl Adolf és Hutira Józsefet két-két évi fogházra öt-öt ezer lej pénzbüntetésre ítélte, míg Preisles Ferencet felmentette a vád és annak következményei alól.

Halálra ítélték Belgrádban egy horvát politikus

Belgrád, máj. 5.

A belgrádi államvédelmi bíróság előtt négy horvát vádlott állott: Koprek, Sigetan, Ivanovics és Zelni, akiket az államrend ellen elkövetett bűncselekménnyel, valamint izgatással vádoltak. A bűnpert már csak a Macsek-ügyre való tekintettel is nagy érdeklődéssel kísérte a közönség.

A horvátokat azzal vádolták, hogy horvát emigránsokból egész hadsereget akar-

tak megszervezni, amelynek segítségével akarták elérni, hogy Horvátországot kitesk Jugoszláviától.

A belgrádi bíróság tegnap ítéletét ebben az ügyben és súlyos ki ítéletet adott ki a vádlottak ellen. Koprek és Zelni 12 évi, Ivanovics és Sigetan 10 évi börtönbüntetést kapott.

Baj van a Korán körül

Pénzbüntetést kaptak azok a muzulmán papok, akik törökül olvasták fel a Koránt

Szambul, máj. 4.

A szambuli törvényszék tegnap tárgyalta 12 muzulmán pap bűntudatát. A papok azért kerültek a törvényszék elé, mert a Koránt a török szentírás török nyelven recitálták.

Ezeket a versszakokat ugyanis arab nyelven olvasták fel mindig. A vádlottakat nagyobb pénzbüntetésre ítélték. A szenzációs vallási pert nagy érdeklődéssel kísérte a török közvélemény.

Ellen-kisantant készül

Mussolini görög-török-bolgár szövetséget akar összehozni

Genf, máj. 5.

Mértékadó helyen nagy érdeklődéssel kísérik a leszerelési konferenciával kapcsolatos tanácskozásokat, amelyeket Aloisi olasz megbízott folytat azoknak a céloknak megvalósítása érdekében, amelyeket a négyhatalmi egyezmény érdekében az érdekeltek államok szükségesnek találnak.

Aloisi egyúttal már megbeszélést folytatott a török, bolgár, és görög külügyminiszterekkel, akik Mussolini terve mellett foglaltak állást.

A Kisantant diplomatái minden körülmények között meg akarják akadályozni az olasz tervezet megvalósítását és éppen ezért sürgetni fogják hogy mielőtt még Aloisi olasz megbízott akciója pozitív eredményeket mutatna fel, a leszerelési konferencián döntsének az egyes államok hadseregének létszáma kérdésében.

Valószínűleg emiatt ütnék össze május 30-án a kisantant külügyminiszterei, akik ezen az értekezleten kizárólag ezt a kérdést fogják tárgyalni.

Fűrészporból akarnak cukrot készíteni Németországban

Berlin, máj. 5.

A németországi Mannheimban nagyszabású gyárvállalat létesült, amely fűrészporból kivont cukrot készít. A gyár termékei: élelmezésre szánt cukor, szirup, ecetsav, alkohol, brikett, cukrozott állati takarmányműek, vegyészeti áruk — valamennyi fából, farönkökből és fűrészporból készítve.

Ez anyagok cukortartalma 3 százalékkal haladja meg a répát és cukornádét.

— Fodrász fesülőverseny, reggelig tartó táncmulatság május 7-én, vasárnap az iparos körben.

1933.
V. 7.

ERDELYI
MAGYARSÁG

3

Sixtus pármái herceg beszél Ottóról és a Habsburg kérdésről

Budapest, máj. 5.
Egy pesti újságíró Belgrádban meginterjúvolta Sixtus pármái herceget, akinek útjáról és küldetéséről a lapok sokat írtak. A nagyon érdekes interjút alább közöljük:

Belgrád, máj. 5.
Sixtus pármái herceg késő délután üzent meg a szállodában, hogy azonnal keressem fel. Külön a jelkemre kötötte, hogy siessék, mert különben a koradélutánra tervezett elutazás miatt nem maradna elég ideje a beszélgetésre. Ezuttal — természetesen — minden villámgyorsan ment. Percek alatt mellettem állt a frakkos komornyik, akivel a kabinetirodából a palota ezernyi virágtarka színeiben pompázó kertjén át bevezetett a vajszínűre festett előcsarnokba. Itt Stojanovic ezredes, a szolgálatot teljesítő királyi szárnysegéd várt rám.

Néhány minden sablontól mentes, egyszerű, kedves szó után újabb komornyik kísért a lifthez. Feltűnő az egész személyzet tiszteletudása. Kemény, katonás köszönésük a belgrádi uccák és kávéházak barátkozó közvetlensége után egyenesen jólesik. Homályos üvegfal mögött fehér szárnyas ajtón kopog az inas. Mosolygó elfinomodott Bourbon-arccot látok az íróasztal mögött, Sixtus herceg mosolyog. Amint belépek, fölkel és kedvesen nyújt kezét.

„— én mindent szeretek a magasból szemlélni“

— Magát bizonyára az érdeklődésben, hogy miért jöttem ide? — kérdezi és kétértelműen mosolyog. Olyan rövid szünetet tart utána, hogy válasza nem is maradna időm. — Tudják rólam, hogy szenvedélyes repülő vagyok. Háromszor voltam Afrikában. Itt, Belgrádban is csak mint aviatikus vagyok. Kitűnő jóbarátom, Weiler kapitány, a CIDNA vezérigazgatója hívott magával. Neki itt üzleti ügyet kell elintéznie. Tudja, — teszi hozzá jelentős hangsúllyal — én mindent szeretek a magasból szemlélni. Ugy megszoktam a repülést, hogy most már mindent úgy látok, mintha a levegőből, a magasból szemlélném... — teszi hozzá és nevet. — Mondom, mint aviatikus jöttem Belgrádba.

— De vonaton!... — folytatam a mondatát.

— Na és? — pattan a válasz. — Nekem nem szabad vonaton is utaznom?

— És mielőtt idejött, Olaszországban járt Fenséged... —

Azonnal kész erre is a felelet:

— Igen. Birtokom van Toszkánában. Ott voltam tizennégy napig. A miniszterelnök urat nem is láttam.

(— Melyiket? — szeretném kérdezni, de nincs idő. Észrevette s gyorsan elébevágott.) „Belgrádnál sokkal fontosabb Washington“

— Kinek szabad ma politizálnia kérem, amikor ilyen bajok vannak a világon? Hígyje el, Belgrádnál sokkal fontosabb Washington. Ott dől el minden kérdés. Erről a kö-

vetkező nyárról elmondhatjuk, hogy ettől függ minden.

— Talán célzás volt s ezért kérdezem: mi a véleménye a Habsburg-restaurációról?

— A restauráció e pillanatban csak azt mondhatom, hogy ez a magyarok ügye.

— Ha már ennél a kérdésnél tartunk, beszélnem kell az unokaöcsémről, Ottóról.

Végtelenül szeretem őt, de azért minden dicséret mellett is tárgyilagos lehetek vele szemben. Prima gyerek, azt mondhatom.

— Egy óra múlva együtt repülünk haza, Ön Pestre megy. Abba a városba, amelyet annyira szeretek és amelyben ezuttal csak egy éjszakát tölthetek.

I. D.

Meghalt a csikszeredai robbanás két áldozata

Csikszereda, máj. 5.
Popescu újságíró a Dimineata tudósítója vendégségben volt barátjánál Jon Levanternál, a hargittai köfőítő igazgatójánál. Ebéd közben egyszerre robbanás történt és a szétcsapó lángok a berendezést is felgyújtották. Mire Levante feleségét és kisgyermekét a kórházba szállították, ahol meghaltak. A vizsgálat megállapította, hogy a robbanást

ekrazit okozta, amelyet a robbantásokhoz használtak. Az ekrazit patronok valószínűleg a melegtől robbantak fel és ez okozta a szerencsétlenséget.

— Fodrász fésülőverseny, reggelig tartó táncmulatság május 7-én, vasárnap az Iparos körben.

Schacht Newyorkba érkezett és nyilatkozott:

Amerika megnyerte a háborút, most nyerje meg a békét -- mondta a német nagykövet

Newyork, máj. 5.
Dr. Schacht Hjalmar a német Birodalmi Bank volt elnöke, Németország új amerikai követe tegnap megérkezett Newyorkba. Dr. Schacht a hajón a következő rádió-nyilatkozatot tette az újságírók előtt:

— A mai gazdasági válságot igen sokan gazdasági okokra vezetik vissza, pedig annak elsősorban erkölcsi okai vannak. Nem

lehet tovább folytatni a háboruban legyőzött államok elnyomatását. A pénzrendszer megváltoztatása és a vámelzárkózás csökkentése nem oldja meg a válságot. Két út van: vagy a teljes gazdasági elszigetelés, mi az életnivó lecsökkentését jelenti, vagy pedig a nemzetek fentartás nélküli együttműködése.

Megölte a villanyáram Bukarest leghíresebb orvosprofesszorát

Bukarest, máj. 5.
Djuvara hírneves bukaresti orvosprofesszor tegnap este moziban volt. Mozi után hazament és melegfürdőt akart készíteni, a

villanymelegítőt ki akarta kapcsolni, rövidzárlat keletkezett, amely megölte a professzort. Halála miatt nagy részvét nyilvánul meg a fővárosban.

A német kancellár érdekes kijelentése

Csak a keleti határok felszabadítását akariuk elérni

— mondotta Hitler

London, máj. 5.
Hitler Adolf német birodalmi kancellár érdekes nyilatkozatot adott a Daily Telegraph kiküldött munkatársának.

— Minden bajnak a versaillesi szerződés az oka, — mondta Hitler — mert tartós erkölcsi megaláztatásnak vetette alá Németországot. Mi szívesebben látnánk az antant lefegyverzését, mint saját felfegyverzésünket.

— Egyenjogúságot és nem fegyverkezést követelünk.

Németország már nem akarja az angol tengeri hatalmat megdönteni s nem áll szándékában tengerentúli birtokokat szerezni. Ma csak a keleti határok felszabadulását akarjuk keresztül vinni.

Az angol újságíró véleménye szerint Hitler ezzel a lengyel korridorra célzott, amelynek eltüntetése minden német álma és vágya.

1933.

N. L.

ERDELYI
MAGYARSÁG

5

500 méterre a francia határtól

Hitler és Göring egy kis városban beszélnek

Saarbruchen, máj. 5.
Hitler, vagy Goering május második felében beszédet fog tartani az olasz-lotharingiai határtól ötszáz méternyire fekvő Depoux helységben. Franciaországban nagy nyugtalansággal néznek Hitler beszéde elé, mert azt provokációnak tekintik.

Szerdáig küldhetők be a laptejek

A lejárt tombolajáték lapfejei nagy tömegével érkeznek lapunk ikadóhivatalába. Minden olyan helyről, ahol bizományosunk van, legcélszerűbb a lapfejeket 2 lej költséggel együtt a bizományos útján beküldeni, akiknek útján mi eljuttatjuk a tombolajegyvet.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a lapfejek

e hó 10-ig szerdáig küldhetők be, másnap közöljük a tombola eredményét.

A megindult vigasztombola iránt is folyton növekvő érdeklődés mutatkozik. Mindazon olvasóink, akik a folyó évi eddigi tombolánkon részt vettek, a jegyek ellenében külön tombolajegyre tarthatnak igényt és így a lapfejek további gyűjtése esetén 2 jeggyel dupla esélyük van a nyeréshez. Mindenki gyűjtse tehát állandóan a lapfejeket, hogy rámosolyogjon a szerencse.

HERRIOT MONDJA:

Amerika belátta, hogy Franciaország veszedelmes helyzetben van

A francia megbízott tegnap éjszaka érkezett meg Párisba, ahol nagy ovációval fogadták

Páris, máj. 5.
Herriot az „Ille de France” nevű gőzösön csütörtök este a lehavrei kikötőbe érkezett és azonnal továbbutazott Párisba, ahová péntek éjjel érkezett meg. Herriot még a hajón interjút adott az újságíróknak, akiknek a következőket mondotta:

— Sajnálom, hogy nem maradhattam tovább Washingtonban, mert még sok hasznos

dolgot intézhettem volna el. Így is sikerült azonban megértetnünk amerikai barátainkkal, hogy Franciaország végtelen veszedelmes helyzetben van. Sikerült elérnünk, hogy Amerika letett semlegességéről és közbelép.

Herriot végül kijelentette, hogy részletes nyilatkozatot az első minisztertanács után fog tenni washingtoni tárgyalásai felől.

Katonatisztek mentettek meg a banditáktól a barcellonai expresst

Madrid, máj. 5.
Tegnap éjszaka 20 fegyveres rabló támadta meg a barcellonai expresszvonatot. A szerelvény éppen Saint Gelonne állomásról indult tovább, mikor a banditák felszálltak a vonatra. A vonaton azonban több katona

tiszt utazott, akik szembeszálltak a rablókkal és több revolverlövést adtak le rájuk. A megszorult banditák erre leugráltak a vonatról és elmenekültek. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a kézrekerítésükre.

Ami a franciáknak nem tetszik

Anglia titkos katonai megállapodást kötött Perzsiával

Páris, máj. 5.
Francia politikai körökben nagy aggodalmat keltett az az értesülés, amely szerint Anglia titkos barátsági szerződést kötött Perzsiával. A szerződés óriási gazdasági előnyöket biztosít a brit birodalom számára

és ez különösen azért érinti a francia köröket, mert Anglia újabb térhódítása a franciák indo-kínai érdekeltségeit is veszélyezteti. A francia külügyminisztérium jegyzéket intézett Angliához, amelyben magyarázatot kért.

Csernovic véres szenzációja

Rablógyilkosság áldozata lett a város leggazdagabb matrónája

Csernovic, máj. 5.
Borzalmas rablógyilkosság áldozata lett Hirtsch Rozália hetven éves öregasszony, a város szívében fekvő egyik hatalmas bérpalotának tulajdonosnője. A szerencsétlenséget

A gyilkos tiz késszurással végzett a szerencsétlennel, majd 2 és fél millióval eltűnt az öregasszony nővére fedezte fel, aki este nyolc óra felé ment meglátogatni testvérét. Mikor többszöri kopogására sem nyitottak ajtót, mindjárt rosszat sejtett és a szomszédok segítségével feltörte az ajtót. Itt borzal-

Aranyernél és az evvel járó bédugulás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobgás és szédülési rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizeit sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárnyi mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

mas látvány tárult eléjük. A szoba közepén, összekötözött kezekkel, hatalmas vértócsában feküdt a szerencsétlen asszony. A testén több mint tiz törsturás volt. Az egész szoba fel volt dülva, a szekrények tárva-nyitva, a kassza feltörve, amelyből a bestiális rablógyilkos mintegy két millió 500.000 lej értékű ékszert és készpénzt vitt el.

Az eset nagy szenzációt és egyben riadalmat keltett az egész városban, mert a szörnyű tettet a város legforgalmasabb helyén követték el és ugyyszólván fényes nappal.

A rendőrség teljes apparátussal hozzáfogott a nyomozáshoz és lázasan kutatnak a bestiális merénylet után.

Filmpalace műsora:

Szombat, Vasárnap, Hétfő

GHETTO SZÍVE

Egy öreg zsidó és egy keresztény kisfiány izgalmas, megrázó története

14, 17 és 22 lejes helyárak!

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUDAPEST. 6.45: Torna. 9.45: Hírek. 10: A Nemzetközi Vásár megnyitásának a közvetítése. 11.15: Üzenetek a vásárról. 12 és 05: Rendőrszenekar. 13.15: Üzenetek vásárból. 17: Előadás. 17.30: Ének. 18: Rádióamatőrposta. 18: Gramofon. 19: Elbeszélés. 19.30: Opera.

PETROLGÁZFŐZŐGÉP

különlegességek

„Kronprinz” Matador 300 — lei
„Sitar-Royal” — 400 — lei
„Haller” Superior — 250 — lei

Kérje a legújabb árjegyzéket gázfűzőkról stb. és épületvasalásokról. STERN vaskereskedés Oradea, Nagypiac-tér 2 Telefon 8.92.

APROHIRDETÉSEK

Nem üres reklám, hanem valóság, hogy 6 drb. művészi lev. lapot 70 leiert csakis Róna fényképész készít, Teleki-u. 4

KIFUTÓ fiu felvétetik Korwinusz kérekező. Reg. Ferd. 13. 555

CUKRASZ segédet, önálló, komoly munkaerőt azonnali belépésre keres Schwimmer cukrasz. 553

CIPÓGYÁRI munkások, kik bukolásban, paszpólozás és bélelésben jártasak, — azonnalra felvétetnek Muharyné, Avram Jancu 9. 552

HATÓSÁGI Munkaközvetítő Hivatal Oradea, Teleky ucca 3 sz. állást kaphat: 5 cipőfelsőrész készítő, 2 férfiszabó, önálló nagy munkás, 1 kovács.

MINDENHEZ értő magános nő helyben, vagy vidékre állást keres. Gilányi ucca 25 Czeglédyné.

ERŐS mindenek leányt azonnal felveszem Besting cukraszda, Reg. Ferdinand 12.

HASZNÁLT ajtók, ablakok, zsáruk elcsón eladók. Tisza Kálmán-tér 1, házmester-nél. 554

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA